

אמר רבא: לא תימא שיהיה הקדשן בתנור, אלא אימא: צריך שיהא הקדישן, בשעה שמקדיש את הסולת, שיאמר — אני מקדישה לשום אפייתה בתנור.⁽⁶²⁾

שנינו במשנה: הרי עלי מנחת מאפה, לא יביא מחצה חלות ומחצה ריקין.

תנו רבנן: "וכי תקריב קרבן מנחה, מאפה תנור — סלת חלות מצות בלולות בשמן, וריקין מצות משחים בשמן".

והכי דרשינן להאי קרא: "וכי תקריב" — כשתקריבו! שאין זה חובה, אלא בא הכתוב לעשות אותו דבר רשות, שאם לא רצה, לא יקריב מנחה.

"קרבן מנחה" — אמר רבי יהודה: מנין לאומר "הרי עלי מנחת מאפה" שלא יביא מחצה חלות ומחצה ריקין אלא או חלות או

ריקין? תלמוד לומר "קרבן מנחה" — קרבן אחד אמרתי לך [חלות או ריקין], ולא שנים ושלשה קרבנות! ואם מביא מחצה חלות ומחצה ריקין נמצא שקרבנו עשוי משני קרבנות נפרדים.

אמר לו רבי שמעון לרבי יהודה:

וכי נאמר "קרבן קרבן" שני פעמים עד ג-ב שתאמר כי קרבן חלות נקרא קרבן בפני עצמו וקרבן ריקין נקרא קרבן בפני עצמו? והלא לא נאמר אלא קרבן אחד [וכתב בו שני מינין] — ונאמר בו חלות וריקין, ומוכח ששני מינין אלו מיקרו קרבן אחד. הילכך, מעתה, רצה להביא חלות, מביא חלות. רצה להביא ריקין, מביא ריקין. רצה להביא מחצה חלות ומחצה ריקין, מביא מחצה חלות ומחצה ריקין. ולאחר אפייתן פותתן לפתיתים, ובוללן כאחת,⁽⁶³⁾ וקומץ משניהם. ואם קמץ ועלה בידו רק

נאמר בהם מצות מתן שמן בכלי קודם עשיתן, כמו שכתבו התוס' [עה], ואולי יש לפרש בגמרא, שההוכחה מלחם הפנים היתה רק לענין שאין התנור מקדשם, אבל באמת מנחת מאפה נתקדשה קודם אפיה, מה שאין כן בלחם הפנים, וצ"ע. ויעויין תוס' לעיל [נה ב ד"ה כל] ובאחרונים שם, ולקמן [צו א ד"ה שאלו].

62. השפת אמת העיר שברמב"ם לא נזכר הלכה זו. וביאר שמאחר ופסק הרמב"ם [מעה"ק יב כג] שהתנור הוא נעשה ממתכת בדוקא, שאז יכול לחול עליו שם כלי שרת, וכדי שיהיה מקדש בשעת אפיה, אם כן לפי זה שוב אפשר לדרוש מ"תנור", שיהיה התנור מקדש, וכמו שסברה הגמרא בתחילה לדרוש לפי רבי שמעון.

63. רש"י מפרש שמחזירן לסלתן [שזהו מצות

הברייתא דיברה לענין מנחת מאפה תנור, מכל מקום מאחר שהיה רק תנור אחד במקדש לכל המנחות, אם כן משם מוכח שגם במאפה תנור אין התנור מקדש. ומהשוואת הגמרא בין מנחת מאפה ללחם הפנים היה נראה לכאורה, שכמו שלחם הפנים אינו מתקדש לרבי שמעון אלא בשולחן, כמו כן מנחת מאפה אינו מתקדש אלא בשעת עבודה, אולם באמת יש חילוק גדול ביניהם, שלחם הפנים ושתי הלחם מאחר שאינן טעונות שמן, אם כן אינם מתקדשים גם בהנחתן בכלי, הואיל וכלי היבש לא נתקדשו [לר"ש], אבל מנחת מאפה שיש בה שמן, אם כן, מיד כשניתנה בכלי הרי היא מתקדשת, שכלי הלח ודאי נתקדשו. ואף על גב שמנחת מאפה נתמעטה מיציקה כמבואר לקמן [עד], מכל מקום הלא נאמרה מצות בלילה בחלות, ולרבנן דרבי [שם] היו נבלות בעודם סולת קודם האפיה, וכן

מאחד על שניהם יצא, לפי שגם החלות וגם הרקיקין קרבן אחד הם.

רבי יוסי ברבי יהודה אומר: מנין לאומר הרי עלי מנחת מאפה שלא יביא מחצה חלות ומחצה רקיקין? — תלמוד לומר "וכל מנחה אשר תאפה בתנור", וכתוב בתריה — "וכל נעשה במרחשת ועל מחבת, לכהן המקריב אותה לו תהיה. וכל מנחה בלולה בשמן [מנחת נדבה] וחריבה [מנחת חוטא] לכל בני אהרן תהיה".

ודרשינן הכי: מה "וכל" האמור למטה — שני מינין חלוקין הן, והיינו, מנחת מחבת ומנחת מרחשת, וכן מנחת נדבה ומנחת חוטא, הן שני מינין חלוקין שאינן מצטרפין אם יביא מחצה מסוג אחד ומחצה מהסוג השני, אף "וכל" האמור למעלה במנחת מאפה תנור, והיינו חלות ורקיקין — שני מינין חלוקין הן, ואין מצטרף מחצה מזה ומחצה מזה.

והוינן בה: ורבי יהודה דדריש מ"קרבן אחד" אמרתי לך ולא שני קרבנות, הא שפיר קאמר ליה רבי שמעון, דמהיכן משמע שחלות ורקיקין ייחשבו כשני קרבנות נפרדים!?

ומשנינן: אמר לך רבי יהודה: כיון דכתיב פעמיים "בשמן — בשמן" הפסיק בכך

הענין, ללמדנו שאין באין כאחת, והרי זה כמאן דכתיב בהו פעמיים "קרבן — קרבן" דמי.

ואמרינן: ורבי שמעון סבר, אי לא כתיב "בשמן — בשמן", דהיינו "בשמן" לכל אחד מהן, הוה אמינא מדלא הפסיק ביניהם, דוקא מחצה חלות ומחצה רקיקין יביא, אבל חלות לחודיהו ורקיקין לחודיהו אימא לא יביא, לכן קא משמע לן "בשמן — בשמן" שהפסיק "בשמן" ביניהם, לומר, שיכול להביא גם רקיקין לחוד או חלות לחוד. אבל מחצה חלות ומחצה רקיקין פשיטא שיכול להביא.

ותו הוינן בה: רבי יוסי ברבי יהודה, דפליג ארבי שמעון, היינו רבי יהודה אבוה, דפליג נמי ארבי שמעון, ומאי הוסיף על אביו!?

ומשנינן: איכא בינייהו — דאי עבר, אם עשה מחצה חלות ומחצה רקיקין. לרבי יהודה, דיליף טעמא מקרבן אחד ולא שנים, היינו רק לכתחילה, אבל בדיעבד כשרות. אבל לרבי יוסי ברבי יהודה, דיליף לה משום דהויה דומיא דבלולה וחריבה, שהם שני מינים, כי היכי דעירב מנחת חוטא ומנחת נדבה הרי הן פסולות, כן אם עירב ועשה מחצה חלות ומחצה רקיקין הרי כל הלחמים פסו לים, ואפילו בדיעבד.⁽⁶⁴⁾

הדרן עלך כל המנחות

היו נבללין קודם אפיה, ורק לרבי היו נבללין אחר אפיה. והאחרונים פירשו, שאחר שהיה פותת את החלות והרקיקין לפתיתין שיש בכל אחד כזית, [שכן מצות פתיתה לפי סתם מתני', לקמן עה] היה מערב הפתיתין יחד, כדי שיהיה

פתיתה לתנא דבי רבי ישמעאל, לקמן עה] וכוללן בשמן. והקשו האחרונים, שהרקיקין לא נאמר בהם כלל מצות בלילה, אלא היו נמשחין בשמן, כמבואר במשנה לקמן [עד]. ואפילו לענין חלות שמצותן בבלילה, מכל מקום לרבנן

לכתחילה. ולכן רוצה לפרש, שבדיעבד הכונה היא, באופן שנדר מחצה חלות ומחצה ריקקין, שכזה מודה רבי יהודה שנתחייב להביא קרבן כזה. ולרבי יוסי ברבי יהודה אין כלל אפשרות להתחייב ולהביא קרבן כזה, שהם שמות חלוקים לגמרי.

קומץ מן החלות ומן הרקיקין, [והאור שמח [מעה"ק יז א] הביא מירושלמי דדמאי, שחתיכות של כזית יכולות ליבלל יחד].
64. הקשה הקרן אורה, מה שייך כאן לכתחילה ובדיעבד, הרי רבי יהודה לומד דין זה מפסוק, ואם מקיים בזה נדרו, למה לא יעשה כן גם

פרק רבי ישמעאל

ונתת עליה שמן ושמת עלה לבונה מנחה היא. והקטיר הכהן את אזכרתה, מגרשה ומשמנה על כל לבונתה אשה לה.”.

ג. מנחת העומר היתה באה עשרון אחד של סולת שעורים.

ד. קצירת התבואה עבור מנחת העומר, היתה נעשית בליל ששה עשר בניסן, והיא דוחה את השבת.

ה. הבייתוסים, שהיו חולקים על קבלת חז”ל, היו מפרשים “ממחרת השבת” כפשוטו של מקרא, למחרת השבת שלאחר יום טוב הראשון של פסח. וכדי להוציא מלבן של בייתוסין, התקינו חכמים לקצור את העומר בפרסום גדול.

מתניתין:

רבי ישמעאל אומר: העומר היה בא כאשר היה יום ששה עשר בניסן נופל בשבת, וקצירתו וטחינתו והרקדתו היו נעשים בשבת, משלש סאין של שעורים בלבד, והיו טוחנים אותם ומנפים אותם הרבה עד שהיו מעמידים את כל שלשת הסאין על עשרון מובחר של סולת, ואותו היו מקריבים למנחת העומר.

ואילו כשהיה נופל ששה עשר בניסן בחול, היו מקריבים עשרון הבא מחמש סאין של שעורים, והיו נוטלים מכל סאה מעט סולת, שהיא סולת דקה היוצאת ראשונה מן הנפה. ובגמרא מתבאר טעם החילוק בין שבת

א. הפרק שלפנינו עוסק במנחת העומר, שהיתה באה בשה עשר בניסן, ועל ידה הותר לאכול מן התבואה החדשה בגבולין [אך לא במקדש, שלא הותרה הקרבת מנחה מן התבואה החדשה עד הבאת שתי הלחם בעצרת], וכמאמר הכתוב [ויקרא כג ט]:

”כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם, וקצרתם את קצירה. והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן.

והניף את העומר לפני ה' לרצונכם, ממחרת השבת [ממחרת יום טוב ראשון של פסח] יניפנו הכהן.

ועשיתם ביום הניפכם את העומר, כבש תמים בן שנתו לעולה לה'. ומנחתו שני עשרונים סולת בלולה בשמן אשה לה' ריח ניחח, ונסכו יין רביעית ההין.

ולחם וקלי וקרמל [העשוי מן התבואה החדשה] לא תאכלו עד עצם היום הזה, עד הביאכם את קרבן אלהיכם, חקת עולם לדורותיכם בכל מושבותיכם.”.

ב. עוד אמר הכתוב [ויקרא ב יד]:

ואם תקריב [כמו “כי תקריב”, ש”אם” זה חובה הוא] מנחת בכורים לה' [במנחת עומר הכתוב מדבר] אביב [היא באה “אביב”, בשעת בישול התבואה], קלוי באש, גרש [לשון שבירה וטחינה, שיש לגרוס את התבואה בריחיים “גרוסות”] כרמל [תבואה רכה הנמללת ביד] תקריב את מנחת בכוריך.

לחול.

וחכמים אומרים: אחד שבת ואחד חול, משלש סאין בלבד היה בא.

שעשרון מובחר אפילו משלשה סאין אתי [אפשר להוציאו], ולכן, לא שנה בחול ולא שנה בשבת משלש סאין היה בא.

אלא רבי ישמעאל, המחלק בין חול לשבת, מאי קסבר?!

רבי חנינא סגן הכהנים, אומר: בשבת היה נקצר באדם יחיד, ובמגל אחד, ובקופה אחת בה היו מכניסים את התבואה הקצורה.

אי קסבר עשרון מובחר לא אתי אלא מחמש, שאי אפשר להוציאו מובחר אלא מחמש סאין, ומשום שרק מחמש סאין לפחות אפשר ליטול מן הסולת הדקה היוצאת ראשונה [שהוא הקמח המובחר ביותר] כדי שיהיה מהם עשרון לעומר, אם כן, **אפילו בשבת נמי** יביא את העומר מחמש סאין, כי צריך להביאו מן המובחר.

ואילו **בחול** היה נקצר **בשלשה** אנשים, **בשלש קופות, ובשלש מגלות,** וזאת כדי לפרסם את הקצירה, להוציא מדעתם של הבייתוסים, שהיו מפרשים "ממחרת השבת" כפשוטו, דהיינו ביום ראשון בשבוע [הנקרא "מחרת השבת"] שחל לאחר יום טוב הראשון של פסח, שלא כדברי חכמים שקיבלו לפרש דהיינו ממחרת יום טוב הראשון של פסח.

ואי קסבר רבי ישמעאל שעשרון מובחר אף **משלש סאין אתי,** אם כן, **אפילו בחול נמי** לא יצטרכו להביאו אלא משלש סאין?!

וחכמים אומרים: אחד שבת ואחד חול היתה הקצירה נעשית **בשלשה** אנשים, **בשלש קופות ובשלש מגלות,** כלומר, אף בשבת היו קוצרים בפרסום.⁽¹⁾

גמרא:

שנינו במשנה: רבי ישמעאל אומר: העומר היה בא בשבת משלש סאין, ובחול מחמש; וחכמים אומרים: אחד שבת ואחד חול, משלש היה בא:

אמר ביאר רבא את טעמו של רבי ישמעאל: **קסבר רבי ישמעאל,** עשרון מובחר **בלא טירחא** [במעט טירחת ניפוין] **אתי מחמש סאין.** ואילו **בטירחא** [בריבוי ניפוין] **אתי אף משלש סאין.** כלומר, אין עשרון הבא מחמש סאין מובחר יותר בהחלט מזה הבא משלש סאין, כי על ידי טירחה אפשר להוציא אף משלש סאין עשרון מובחר. ומיהו, עשרון הבא מחמש סאין משובח הוא יותר מזה הבא משלש סאין, שאין מוציא מכל סאה אלא את אותו הסולת הדק היוצא ראשון; ולפיכך:

ודנה הגמרא: **בשלמא רבנן,** הסוברים שבין בחול ובין בשבת היה העומר בא משלש סאין, מבואר טעמם, משום **דקא סברי רבנן**

בחול מיייתנין מחמש, בחול מביאים עשרון מחמש סאין, כיון **דהכי שביחא מילתא** [כך

בחמש קופות, ובחמשה מגלים.

1. אפשר, שלדעת רבי ישמעאל, הסובר שהעומר היה בא מחמש סאין, היו קוצרים חמשה אנשים,

דהיינו, על אף שבמיעוט הסאים בשבת, אין כאן בסך הכל מיעוט מלאכה, שהרי כנגד מה שחוסך בקצירה וטחינה הוא מרבה במלאכת ההרקדה של המעט אותו הוא קוצר, מכל מקום, מאחר שמעלת חמש סאין

משובח הדבר יותר]. אבל בשבת אינו קוצר אלא שלש סאין ומנפה אותם הרבה, כי מוטב שירבה במלאכה אחת בהרקדה [ניפוי, ואב מלאכה הוא "מרקד"] ואל ירבה במלאכות הרבה, בקצירה, זרייה, ברירה, טחינה והרקדה (2) של שתי סאין נוספות. (3)

חמש סאין ריבוי מלאכות ממש, היו כולם מודים שהוא בא מחמש סאין, וכל שכן כשאינו אלא ריבוי מלאכות הרבה כנגד ריבוי מלאכה אחת הרבה פעמים; כן נראה, ועל דרך זה נתבאר בפנים].

ואולם, נחלקו רבי ישמעאל וחכמים, אם יש איזה הידור ומובחרות יתר בעשרון הבא מחמש סאין, שלדעת רבי ישמעאל אכן יש בזה מעלה, ולכן בחול מביא הוא מחמש סאין, ולדעת חכמים אין בזה מעלה כלל, ולכן אף בחול מביא הוא משלש סאין בלבד.

ונחלקו עוד בענין דחיית שבת, שלדעת רבי ישמעאל כיון שאינה אלא מובחרות יתר, לא מיבעיא אילו היה נצרך בשביל זה להרבות במלאכה, שלא היה מותר לחלל שבת בשביל זה, אלא אף באופן זה שבין כך ובין כך עושה הוא מלאכות הרבה, מכל מקום, צריך הוא למעט בהרבה מלאכות, ויש לו להעדיף עשיית מלאכה אחת כמה פעמים.

וחכמים חלוקים עליו בזה, וסוברים, שאילו אכן היה בזה משום מובחרות יתר, כי אז לא היו מקפידים על ריבוי המלאכות, ורק משום שלדעתם אין בזה מובחרות יתר, לכן אין מקילים אפילו בריבוי מלאכות. ואולם, אילו היה בהבאת עשרון מחמש סאין ריבוי מלאכות ממש, כי אז אף חכמים היו מודים שאין לחלל שבת בשביל מובחרות יתר.

ב. השפת אמת, מצדד לומר דלא כרש"י שיש בגוף הקרבן משום מובחרות יתר, אלא שמעלת חמש הסאין היא כעין "אין עניות

2. נתבאר על פי לשון רש"י, שכתב "ואל ירבה במלאכות הרבה: שיקצור ויזרה ויברור ויטחון וירקד שתי סאין יותר". וחידוש יש בדבריו, כי לכאורה היה נראה שאין הרקדת שתי הסאין הנוספות גורעת, שאין אנו אומרים אלא "מוטב ירבה במלאכה אחת [היינו הרקדה] ואל ירבה במלאכות הרבה [היינו שאר מלאכות מלבד ההרקדה]"; וראה לשון רבינו גרשום "ואל ירבה במלאכות הרבה: לקצור ולטחון יותר מצורך, וכן שאר המלאכות שמשעת הקצירה ועד שעת הרקדה".

ומיהו, לקמן בהערות שבסוף הסוגיא יתבאר, שלכאורה עיקר כוונת הגמרא אינה משום שעדיפה מלאכה אחת הרבה פעמים, מהרבה מלאכות פעם אחת, אלא, שעיקר הטעם הוא משום שיש למעט בכמות בה הוא עושה מלאכות, וכלשון הגמרא שם "מעט באכילה"; ולפי זה ניחא דברי רש"י; אלא שהדברים מחודשים.

3. א. מן הסוגיא מתבאר לפי שיטת רש"י, שחכמים חלוקים על רבי ישמעאל גם בענין דחיית שבת; וביאור מחלוקת רבי ישמעאל וחכמים, כפי הנראה לכאורה מסוגיית הגמרא ומדברי רש"י [וראה שפת אמת וקרן אורה] הוא, שלכולי עלמא אין העשרון מובחר בהחלט כשהוא בא מחמש סאין, יותר מאשר אילו היה בא משלש סאין בלבד, ואילו היה כן, כי אז כולי עלמא היו מודים שהיה בא מחמש סאין בין בשבת ובין בחול; [ואפילו היה בקצירת

החכמים **אימרים**: הרי הוא מפשיט והולך עד שיפשיט את כולו, כי אם רק יפשיטנו עד החזה יש בכך משום בזיון קדשים, להשאיר את הפסח כשהוא מופשט בחלקו, ועומד כך עד הלילה, לפי שהוא דומה בזאת לנבילה.

ומדייק רבה שהם אמרו דבר אחד —

מי לא אמר רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה התב, גבי פסח, כל היכא דאפשר בהפשטה מעט לא טרחינן בשבת להפשיט את כולו, ואף שיש בכך משום בזיון קדשים

—

הכא, גבי עומר, נמי, כיון דאפשר בעשיית מלאכה אחת הרבה פעמים, לא טרחינן לעשות מלאכות הרבה, ואף שהעשרון מובחר יותר אילו היה טורח במלאכות הרבה. (4)

אך דוחה הגמרא את ראיית רבה: **ממאי** [מנין לך לומר, שהאוסר בזה אוסר גם בזה]?!?

והרי דלמא עד כאן לא קאמר רבי ישמעאל **הכא** שלא לטרוח בחמש סאין, אלא דעל ידי מיעוט הטירחה ליכא בזיון קדשים, אבל

על שלש סאין אינה אלא משום ד"שביחא מילתא", לכן אמרינן שמוטב למעט במיני המלאכות השונות.

אמר רבה: רבי ישמעאל במשנתנו, **ורבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה** בברייתא המובאת בסמוך, **אמרו דבר אחד** [טעם אחד לדברי שניהם]:

קרבת הפסח נשחט ונזרק דמו בארבעה עשר בניסן, וכן מקטירים את אמוריו בארבעה עשר בו ואפילו חל בשבת, ונאכל בליל חמשה עשר בו.

דתניא: ארבעה עשר בניסן שחל להיות בשבת, מקטירים את האימורים בשבת, וכדי להוציא את האימורים מגוף הבהמה צריך להפשיט את עורו של הקרבן. ואם כי הפשטת העור היא "אב מלאכה" מתוך שלשים ותשע אבות המלאכות האסורות בשבת, הרי מלאכה הדרושה לצורך עבודת הקרבנות הותרה בשבת, וכאן אי אפשר להקריב את אימורי הקרבן בלי שיפשיטו ממנו את עורו, ולכן, הרי הוא **מפשיט את הפסח בשבת** [דרך רגליו] **עד החזה בלבד, כי די בהפשטה זו כדי להוציא את אמוריו, דברי רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה.**

משום מיעוט הכמות בה נעשית המלאכה, מתבאר לשון הגמרא ביתר פשיטות.

ב. מלשון הגמרא "לא טרחינן" נראה שאין כאן חשש חילול שבת, ואין כאן אלא משום טירחא. אלא שלכאורה כל זה שייך גבי שלש וחמש סאין, ומשום שכנגד ריבוי מלאכות מרבה הוא במלאכה אחת, אבל גבי הפשטת עור, לכאורה אי אפשר לפרש כן, שהרי בפשוטו יש

במקום עשירות", שאין זה כבוד לרקד כמה פעמים; וראה גם ברש"ש שכתב לבאר שהוא משום הנראה מזה עשירות וגדולה לבית ה', ודלא כרש"י. אך ראה מה שכתב על זה בשפת אמת.

4. א. נתבאר לפי פשוטו. אך לפי מה שנתבאר בהערה 2, שעיקר טעמו של רבי ישמעאל הוא

א-TO **התם**, גבי הפשט הפסח, **דאיכא בזיון קדשים** אם אינו מפשיט את כולו, שדומה הוא לנבילה, **אימא לך** שאף רבי ישמעאל **כרבנן סבירא ליה**, שהוא מפשיט את כולו.

אי נמי, יש לדחות גם להיפך: **עד כאן לא קאמר רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא התם**, גבי הפשט פסח, שלא לטרוח בהפשטת כולו, **אלא** משום דכבר **איתעביד ליה צורך גבוה** [בהפשטת חלקו נעשה צורך גבוה להקטיר את אמוריו], **ולא צריך אחולי שבת** [ואין צורך לחלל יותר את השבת בהפשטת כולו].

אבל הכא גבי קצירת העומר, דבקצירת שלש סאין בלבד **לא איתעביד ליה צורך גבוה**, שהרי מכל מקום משובח העשרון יותר כשהוא בא מחמש סאין, ⁽¹⁾ **וצריך לאחולי שבת**, **אימא** אף רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא **כרבנן** שבמשנתנו **סבירא ליה**, שמחללים את השבת אף בריבוי מלאכות.⁽²⁾

אלא, אמר רבה: **רבי ישמעאל** במשנתנו **ורבי חנינא סגן הכהנים** במשנתנו, אמרו **דבר אחד**, שיש למעט בטירחה.

דתנן: רבי חנינא סגן הכהנים אומר: בשבת

שהובאו בהערה בתחילת הסוגיא, שהוא משום כבוד, לא שייך לומר "דלא איתעביד ליה צורך גבוה".

ובשפת אמת כאן תמה על פירושו של רש"י, כי דוחק לומר שיהא נקרא "לא איתעביד צורך גבוה" כיון דקרי ליה לעיל "מן המוכרח", וגם לא ביאר רש"י פירוש "דצריך לאחולי שבתא"; והגם דיש ליישב זה מכח מלאכות הרקדה טפי, מכל מקום, לולי פירוש רש"י נראה לפרש, דהחילוק הוא, דהכא, אם נקצור באמת חמש סאין יהא קרב העומר מכל חמש הסאין, נמצא שבשלש סאין שקצר עדיין לא איתעביד צורך גבוה, כי מזה מוציא רק חצי עומר, וצריך לאחולי שבתא על השלמת שיעור העומר; ונהי שהיה יכול לרקד יותר ולהוציא עשרון גם משלש סאין, אבל על כל פנים באמת כשמוציא העשרון מכל החמש הרי נעשה צורך גבוה משתי הסאין כמו מן השלש הקודמין, אבל התם בהפשט אין שום צורך גבוה נעשה על ידי ההפשט שמחלל עליו שבת.

2. נתבאר על פי רש"י, שכתב: "כרבנן סבירא ליה, דאמרי, דבשבת עבדינן כל מה דבעי ליה

כאן חילול שבת נוסף.

אולם הקרן אורה ביאר את כל מהלך הסוגיא, שהיא אינה עוסקת בחילול שבת גמור אלא בחילול שבת דרבנן בלבד, ולענין זה הוא שאמרו "דבר אחד"; וכתב שם, שלפי זה נראה, שגם מה שאסר רבי יוחנן בנו של רבי יוחנן בן ברוקא להפשיט את כולו, הוא גם כן חומרא בעלמא, ומן התורה מותר להפשיט את כולו, דמלאכות שהותרו לגמרי הותרו.

[ולפי דבריו פירש את הסוגיא בשבת קלג ב. וקשה על דבריו כמבואר בשלמי יוסף בהערות לדף זה מדברי הראשונים שם, שלא כתבו כדבריו, וממילא משמע שהוא איסור תורה; וראה עוד בהמשך הסוגיא, שלשון הגמרא הן לענין מלאכות הרבה והן לענין הפשט העור הוא "אחולי שבת". והשפת אמת ד"ה וי"ל עוד, צידד לומר, שכל זמן שאין העור מופשט כולו, אין כאן חילול שבת, וראה מה שכתב על זה בהגה"ה שם].

1. נתבאר על פי רש"י; ולכאורה מוכח מכאן כדברי רש"י, שעשרון מחמש סאין הוא יותר מוכרח, שהרי אם כדברי השפת אמת והרש"ש